

UTMARKSKOMMUNENES
SAMMENSLUTNING
USS

Å R S M E L D I N G • 2 0 2 3

DETTE ER UTMARKSKOMMUNENES SAMMENSLUTNING (USS)

«USS' hovedoppgave er å ivareta medlemskommunenes interesser i utmarksspørsmål av enhver karakter.»

USS' hovedoppgave er å ivareta medlemskommunenes interesser i utmarksspørsmål av enhver karakter. Organisasjonen har derfor en bred formålsparagraf som følges opp av et konkret arbeidsprogram.

Organisasjonen bistår medlemskommunene i spørsmål om forvaltning av utmark, rovviltforvaltning og forholdet mellom sentrale og lokale myndigheter i saker om vern av land og vann. Også lokale myndigheters rolle i alt regelverk om arealdisponering, som naturmangfoldloven, plan og bygningsloven, fjelloven, vannressursloven, motorferdselloven, mineralloven mv., er saker USS er sterkt involvert i. USS er kommunenes talerør overfor sentrale myndigheter og medier og gjør det mulig for kommunene å opptre samlet overfor disse.

USS ble stiftet 4. mars 1996 av 40 kommuner. Etter regionreformen som trådte i kraft 1. januar 2020, har USS siden 2021 hatt rundt 100 medlemskommuner fra 10 fylker. Medlemsmassen strekker seg fra Kvinesdal kommune i sør til Hammerfest kommune i nord.

Organisasjonen er bygget opp slik:

- Landsmøtet** Landsmøtet er USS' øverste organ, og avholdes en gang i året. Alle medlemskommuner har rett til å delta.
- Landsstyret** Fra og med landsmøtet 2020 består landsstyret av to representant fra hvert fylke, og leder valgt av landsmøtet. Valg av landsstyremedlemmer og vararepresentanter foretas av medlemskommunene innen hvert fylke på landsmøtet.
- Arbeidsutvalg** Arbeidsutvalget består av fem medlemmer. Leder velges av landsmøtet og fire medlemmer velges av, og blant, landsstyremedlemmene. Arbeidsutvalget skal ha medlemmer av begge kjønn og fra ulike landsdeler.
- Sekretariatet** Sekretariatet har ansvar for innkalling til landsmøtet, landsstyremøter og arbeidsutvalgsmøter og står for den daglige korrespondansen. Sekretariatet utfører ellers de oppgaver det blir pålagt av USS' organer. Sekretariatet yter juridisk bistand til organisasjonen og medlemskommunene.

'23

INNHOOLD

Lederen har ordet	4
Aktuelle saker	5
Klima og natur	5
Arealsaker	6
Villrein	6
Motorferdsel i utmark	7
Rovvilt	8
Fjelloven	9
Underutvalg i USS	10
Høringer	11
Aktuelle møter	13
Landsmøte 2023	13
Sommermøte 2023	17
Viktige samarbeidspartnere	18
Organisasjonssaker	19
Informasjonsvirksomhet	19
Medlemskommunene	19
Landsmøtet	19
Landsstyret	20
Arbeidsutvalget	21
Valgkomité	22
Mineralkommunene	22
Hyttekommunene	22
Sekretariatet	22
Regnskap	23
Resultatregnskap	23
Balanse	24
Noter	25
Revisjonsberetning	26
Budsjett	27

© Gyrhaugen, Hømetoss. Foto: Karoline Vargdal, Unsplash.

LEDEREN HAR ORDET

TAKK FOR KAMPEN!

I denne årsmelding, min siste som leder av Utmarkskommunenes Sammenslutning USS, er det for meg viktig å reflektere over status quo. Ikke bare er det viktig å takke alle de som har gjort og gjør en innsats for de interesser USS er opptatt av og jobber for. Men minst like viktig er det å styrke ytterligere arbeidet som USS og andre medlemmer i Naturressurskommunene gjør – det trengs!

Aldri har vi opplevd så mye press på og angrep på lokaldemokratiet som det vi opplever nå. Lokal forvaltning og følgende lokal beskatningsrett utfordres kraftig av både internasjonale konvensjoner og nasjonalt av intern kamp om fordeling av ressursene, både mellom stat og kommuner og kommunene imellom.

Det kommunale handlingsrom og vår hverdag preges stadig mer av internasjonale forhold. Klimakrisen og naturkrisen er kriser av global karakter og søkes løst gjennom gjensidig forpliktende avtaler mellom de deltakende land. Målene for reduksjon av klimagasser og vedtatte mål for vern av natur forplikter statene seg imellom. Dette utfordrer lokaldemokratiet og det lokale selvstyrets plass.

Lokale myndigheter er grunnpilaren i ethvert ekte folkestyre. Lokaldemokratiet som styresett forutsetter utstrakt selvbestemmelse og utøvelse av ansvar. Råderett over egne arealer og lokal beskatningsrett, som er nedfelt i Europarådsskarakteret om lokalt selvstyre, er viktige elementer i et lokaldemokrati, innenfor nasjonale rammer.

Erfaring viser at gjennomføringen av nasjonal politikk er avhengig av lokal legitimitet, tilslutning og respekt. Verken klimakrisen eller naturkrisen lar seg løse ved statlige diktat eller ved å omgjøre kommuner til statsfilialer, men krever bevisstgjøring og involvering av berørte lokalsamfunn.

Statens dialog med kommunene må bygge på en holdning om partnerskap og interessefelleskap med respekt for det lokale selvstyre. En slik holdning må gjennomsyre statsforvaltningen på alle nivåer og sektorer. Det er dessverre stadig flere eksempler fra areal- og naturforvaltningen på at en slik lokaldemokratisk forståelse ikke foreligger.

Lokal forvaltningsrett, makt og myndighet er grunnleggende forutsetninger for spredt bosetning – en nesten omforent, tverrpolitisk målsetning gjennom flere generasjoner og regjeringer. Det kommer stadig nye momenter som viser hvor viktig og riktig den norske modellen for omfordeling av ressurser har vært og er.

Krig i Europa og i Midt-Østen, kraftkrise, økt pris- og rentenivå setter oss alle på nye prøvelser. Sikkerhet og beredskap har fått et politisk fokus som vi ikke har opplevd på mange tiår. Også USS-arbeidet vil frem over være preget av den nye globale og nasjonale situasjonen. Sikkerhet og beredskap og distriktenes betydning i dette, er udiskutabel.

Innhold og tema for USS' politiske arbeid har vært og er bredt, og det har vært stort engasjementet ute i kommunene. Aldri har vel viktigheten av USS og Naturressurskommunene som interesseorganisasjoner vært tydeligere enn nå. USS' arbeid opp mot regjering og Stortinget, embetsverk, forskingsmiljøer, miljøer som representerer erfaringsbasert kunnskap og ikke minst andre interesseorganisasjoner – både de vi helt eller delvis har interessefelleskap med, men også de organisasjoner vi i stor grad opplever å ha kryssende interesser med – er avgjørende for at politiske lovord om styrking av lokaldemokratiet, blir omgjort til praktisk politikk, handling, regler og rettigheter for våre lokalsamfunn.

Jeg er stolt av å forlate en organisasjon der politikerkolleger med alle partifarger gjennom snart tre tiår har kjempet skulder ved skulder for vår legitimitet som lokalpolitikere, for grunnpilaren i et ekte folkestyre – lokaldemokratiet.

Tusen takk for meg!

Hanne Alstrup Velure
Leder av USS

AKTUELLE SAKER

Nedenfor gis en kort orientering om de viktigste sakene USS har arbeidet med i 2023. Orienteringen er ikke uttømmende, men gir et innblikk i hva organisasjonen har prioritert i løpet av året.

KLIMA OG NATUR

Alt henger sammen med alt, heter det. Når 95 prosent av Norges landareal er utmark, og hovedtyngden av denne ligger i de hundre USS-kommunene, er alt som har med bruk og vern av vår natur sentralt for medlemskommunene. I naturressurslandet Norge har utmarka i all tid hatt stor oppmerksomhet, men grunnlaget for denne oppmerksomheten har endret karakter: Det er ikke lenger bonden, skogbrukeren, friluftsentusiasten, lokalsamfunnet eller naturvernbevegelsen som står i fokus, men våre globale klimautfordringer. Det er en kjensgjerning at klimaendringer påvirker naturmangfoldet negativt gjennom temperaturendringer og på samme måte påvirker de menneskeskapte endringer av naturmangfoldet klimaet negativt.

Enda tydeligere enn tidligere ble arbeidet i USS i 2023 preget av den økende sammensmeltingen mellom klima og natur. En viktig årsak var den globale naturavtalen (Kunming-Montreal-rammeverket) som verdens land sluttet seg til i desember 2022, og som også forplikter de enkelte land til å stanse tap av naturmangfold. I februar overleverte Energikommisjonen sin utredning-NOU 2023:3 Mer av alt raskere, med klare anbefalinger om en storstilt satsing på fornybar energi. Og 27.oktober mottok klima- og miljøministeren Klimautvalgets rapport NOU 2023:25 om omstilling til lavutslippsamfunnet.

USS avga høringsuttalelser til disse utredningene og avholdt webinarer for medlemskommunene med informasjon om de anbefalinger som særlig angår kommunesektoren. Som del av det kommunale nettverket Naturressurskommunene, ble kommunenes sentrale rolle, både i det grønne skiftet og i arealforvaltningen generelt understreket i høringsuttalelsene.

Det er en slående forskjell på de to utredningenes syn på kommunesektoren: Mens Energikommisjonen fremhever kommunenes tilslutning til nye energiltak som en avgjørende forutsetning for den nødvendige omstillingen til et lavutslippsamfunn, foreslår Klimautvalget å endre myndighetsfordelingen mellom kommuner, fylkeskommuner og staten, ved å frata kommunene ansvar og myndighet i arealforvaltningen. Utvalget synes å ha manglet forståelse for den nødvendige forankringen av viktige samfunnsendringer både i berørte lokalsamfunn og i befolkningen.

De to utredningene vil sammen med flere andre offentlige utredninger som ble levert i 2023, danne grunnlaget for to stortingsmeldinger våren 2024 om klima og om ny nasjonal handlingsplan for naturmangfold. Disse stortingsmeldingene vil kunne ha direkte og konkrete virkninger for medlemskommunene og deres fremtidige rådighet over egne naturressurser.

AREALSAKER

Helt siden oppstarten i 1996 har lokalt selvstyre i arealforvaltningen vært et av USS sine viktigste arbeidsområder. USS følger den nasjonale debatten og rettsutviklingen tett.

Plan- og bygningsloven er helt sentral for hvilken grad av lokalt selvstyre som i praksis gjelder i arealsaker. Dette var et hovedtema på landsmøtet i april 2023. Gjennom 2023 har det kommet flere rapporter og utredninger til Kommunal- og distriktsdepartementet om forskjellige temaer knyttet til plan- og bygningslovgivningen. Sekretariatet holder seg løpende orientert om utviklingen på området.

Det siste året er det samfunnsdebatten rettet særlig oppmerksomhet på kommunenes disponering av natur og arealer. En stadig tiltakende tendens er at kommunene blir utpekt som syndebukk for det enkelte omfatter som negative utslag av dagens praksis. USS må være oppmerksom på denne tendensen i tiden fremover.

VILLREIN

Som en oppfølging av kvalitetsnorm for villrein etablert ved kongelig resolusjon i 2020, satte Klima- og miljødepartementet (KDD) i 2023 i gang et arbeid med en Stortingsmelding hvor det skal fastsettes tiltaksplaner etter kvalitetsnormen for sju av de ti nasjonale villreinområdene.

I tråd med hva som ble besluttet på landsmøtet 2023, ba USS departementet om at prosessen med Stortingsmelding og tiltaksplaner ble utsatt slik at de berørte kommuner kunne få delta med innspill. I mai 2023 tok USS videre initiativ til et ordføreropprop, hvor 50 ordførere i de mest berørte kommunene krevde at prosessene bremses, at kommunene ble involvert i sterkere grad, samt en avklaring av hva som vil bli den faktiske og juridiske betydningen av tiltaksplanene for kommunenes arealplanarbeid. I brev 15. juni 2023 svarte KDD at prosessen ikke ville bli utsatt, men i etterkant ble det sendt ut nærmere informasjon om arbeidet – og arrangert innspillmøter. Ordførerne ble heller ikke hørt på noen av punktene i oppropet, men henvist til deltakelse på innspillmøtene.

Både USS og kommunene har deltatt på disse møtene, men er fremdeles sterkt bekymret for hvilke konsekvenser villreinprosessen vil få for det kommunale selvstyret. Siden tiltaksplanene vil få stor betydning for kommunene, burde kommunene ha blitt involvert mer direkte og sterkere i arbeidet med Stortingsmeldingen.

I en pressemelding fredag 1. september 2023 skisserte departementet fem overordnede politikkområder «der man ser at det kan være behov for nye eller sterkere tiltak og virkemidler». Det er opplyst at dette er områder «som samlet sett skal svare ut de mest sentrale delene av utfordringsbildet, og som på denne måten vil kunne bidra til å bedre tilstanden for villrein. De fem områdene er bestandsforvaltning, dyrehelse, arealforvaltning, restaurering og ferdsel».

Miljødirektoratet har på vegne av Regjeringen gitt Statsforvalterne i oppdrag å lede arbeidet med å utarbeide utkast til tiltaksplaner. Utkast til tiltaksplaner ble overlevert til departementet innen fristen 1. desember 2023, og forslag til tiltaksplaner for 7 villreinområder ble sendt til Miljødepartementet innen 1. desember 2023. Forslagene til tiltak som Statsforvalterne og Miljødirektoratet har oversendt departementet er svært sprikende i omfang og karakter. Det er likevel på det rene at flere forslag til tiltak vil føre til alvorlige inngrep i det kommunale selvstyret. Forslagene til tiltaksplaner og de øvrige grunnlagsdokumentene bekrefter dermed den frykt kommunene tidligere har gitt uttrykk for hva som blir konsekvensene av prosessene.

USS vil følge opp arbeidet med Stortingsmelding og tiltaksplaner tett i 2024, og har allerede bedt departementet om et møte i for å utdype våre synspunkter saken.

MOTORFERDSEL I UTMARK

USS har jobbet for lokal forvaltning av motorferdsel i utmark siden oppstarten i 1996. USS' målsetning har vært å etablere et motorferdselsregime med kommunal forankring innenfor plan- og bygningslovens system, med dens avveining av lokale og nasjonale hensyn.

I utgangspunktet er motorferdsel i utmark forbudt, men motorferdselloven åpner for flere unntak for ferdsel til ulike nytteformål hvor kommunene kan ha hjemmel til å gi tillatelse til slik ferdsel. Etter en endring i motorferdselloven i 2015, fikk kommunene videre kompetanse til å vedta forskrifter for rekreasjonskjøring i fastsatte snøskuterløyper. Regelverket har imidlertid reist mange uavklarte spørsmål, og medlemskommunene i USS opplever at statsforvalterne i stadig større utstrekning overprøver kommunenes vedtak. I 2023 har en medlemskommune i USS valgt å gå til det skritt å ta ut søksmål mot Staten v/Klima- og miljødepartementet, for å få avklart hvorvidt det var grunnlag for statsforvalteren å overprøve kommunens forskrift om rekreasjonskjøring med snøskuter i en bestemt fastsatt trase. Saken vil bli behandlet i domstolene i 2024.

I 2021 ble det nedsatt et lovutvalg som skal gjennomgå og komme med forslag til forbedringer i motorferdselregelverket. Det følger av mandatet at lovutvalget står fritt til å foreslå endringer i loven eller å foreslå en helt ny lov. Motorferdsellovutvalget skal imidlertid legge vekt på å skape klare regler som er enklere å praktisere. USS har deltatt i lovutvalgets referansegruppe, og har i 2023 deltatt i ett møte med utvalget. USS har også inngitt skriftlige innspill til utvalgets arbeid.

Utvalget har fått utsatt frist til å levere sin utredning, i form av en NOU, til 19. april 2024. USS er spent på resultatet av utvalgets arbeid.

ROVVILT

Rovvilt har siden oppstarten vært blant de mest sentrale arbeidsområdene for USS. Saker knyttet til forvaltning av rovvilt setter ofte på spissen forholdet mellom nasjonale og internasjonale verneinteresser på den ene siden, som skal avveies mot de berørte lokalsamfunnenes behov.

USS har siden 2018 hatt en fast ordning med møter med Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet; konsultasjonsordningen. Også underliggende fagetater som direktoratene og SNO har deltatt på disse møtene, hvor partene har utvekslet synspunkter og drøftet generelle og konkrete saker knyttet til rovviltforvaltningen. Møtene har fulgt et fast oppsett med en generell del om aktuelle problemstillinger knyttet til rovviltforvaltningen, og en spesiell del for enkelte regioner der det vekslet mellom møtene hvilke regioner som var tema og dermed hvilke lokale representanter som deltok i tillegg til leder, rovviltutvalget og sekretariatet. USS fikk i 2023 beskjed om at denne ordningen ble avvirket fra departementenes side, og erstattet med ett årlig møte med KLD. USS er ikke tilfreds med dette, og arbeider for konsultasjonsordningen tas opp igjen etter tidligere mønster.

Rettssaker om ulveforvaltningen

En del av USS' arbeid på rovdyr-feltet består av å delta i rettssaker om forvaltningen av ulv. Selv om disse sakene gjelder forvaltningen av ulv spesielt, dreier det seg om forståelsen og anvendelsen av de samme bestemmelsene som gjelder for forvaltningen av samtlige rovviltarter. Rettssakene er derfor prinsipielle, i tillegg til at de er viktige for de kommuner og lokalsamfunn som blir berørt av det enkelte uttak og den enkelte sak.

I 2023 har USS deltatt i følgende rettssaker om ulveforvaltningen:

USS partshjelper i Letjenne-saken for Høyesterett

USS var i april 2023 partshjelper for staten i den såkalte Letjenne-saken for Høyesterett. I dom 16. mai vant staten og USS saken på alle punkter.

Bakgrunnen for saken for Høyesterett var at Borgarting lagmannsrett juli 2022 avsa dom om at Klima- og miljødepartementets vedtak om lisensfelling av Letjenne-reviret i Åmot kommune i 2019 var ugyldig. Sentralt for lagmannsretten var at det i departementets begrunnelse for vedtaket ikke var påvist noen «merbelastninger» forbundet med reviret. Med slike «merbelastninger» etterlyste lagmannsretten konkrete ulemper knyttet til det enkelte revir, som ikke er en direkte og påregnelig konsekvens av at det skal være ulv i ulvesonen.

Høyesterett gav staten og USS medhold i at lisensfelling er et lovlig virkemiddel innenfor ulvesona, og at det ikke er nødvendig å påvise konkrete merbelastninger knyttet til enkelte individer eller revirer.

Høyesterett fulgte således den linjen som ble fastlagt av Høyesterett i HR-2021-662-A (som gjaldt uttak utenfor ulvesonen). Det sentrale for vurderingen av om vilkårene for felling er tillatt etter naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c, er om forvaltningens skjønner er forsvarlig. Høyesterett fant ikke grunnlag for å tilsidesette departementets vurdering, hvor kjernen var at bestandsregulering var nødvendig for å holde konfliktnivået nede.

Dommen gir derfor viktige avklaringer om bestandsmålets betydning innenfor ulvesonen. Ifølge Høyesterett svekkes vernehensynene når bestandsmålet er nådd. Konsekvensen av dette er at kravene til andre offentlige hensyn senkes – det skal mindre til for å kunne tillate felling når bestandsmålet er oppfylt. Staten og USS fikk derfor medhold i at vedtaket var gyldig, fordi det bygger på at bestandsmålet var oppfylt, og at et uttak ned mot bestandsmålet da vil dempe konfliktnivået og styrke tilliten til forvaltningen – som er slike offentlige hensyn. I motsetning til lagmannsretten, finner Høyesterett ingen grunn til å betvile den balanseringen av interessene som fellingsvedtaket bygger på, og som er i tråd med Stortingets vedtatte forutsetninger. Høyesterett legger dermed stor vekt på føringene fra Stortinget og de brede rovviltforlikene som er inngått de siste 20-30 årene.

USS partshjelper i sak om midlertidig forføyning om lisensfelling av ulv innenfor ulvesonen

Den 20. desember 2022 traff Klima- og miljødepartementet vedtak om å ta ut ulvene på norsk side i de tre grensereviene Juvberget, Ulvåa og Kockohonka gjennom lisensfelling. Tilsvarende vedtak ble etter hvert truffet av svenske myndigheter. NOAH, WWF og Foreningen våre rovdyr begjærte midlertidig forføyning for å få stansen uttaket. Oslo tingrett stanset jakten i beslutning 27. desember 2021.

USS involverte seg umiddelbart i saken og erklærte partshjelp til støtte for Staten i etterfølgende muntlige forhandlinger for tingretten i starten av januar 2023. Oslo tingrett avsa ny kjennelse 13. januar der fellingsforbudet ble opprettholdt. Staten anket umiddelbart, og USS erklærte samtidig partshjelp også i ankesaken. I Borgarting lagmannsrett kjennelse 3. februar 2023 fikk Staten (og USS) medhold i at vedtaket om lisensfelling av ulv innenfor ulvesonen denne vinteren er lovlig. Lisensfelling ble deretter iverksatt umiddelbart.

FJELLOVEN

Et annet viktig sak for USS siden oppstarten, har vært større lokal forvaltningsmyndighet i verdifulle utmarksområder.

Statsallmenningslovutvalget avleverte høsten 2018 NOU 2018: 11 Ny fjellov, hvor det blant annet ble foreslått å slå sammen statsallmenningsloven av 1992 og fjellova av 1975 til en ny fjellov. Utvalget har videre foreslått at det skal være et felles fjellstyre for rettighetene som reguleres av fjellova og virkesretten (rett til uttak av trevirke) som reguleres i statsallmenningsloven. USS utarbeidet en omfattende høringsuttalelse til utvalgets rapport i 2019, hvor det særlig ble lagt vekt på at fjellstyret i fremtiden, i motsetning til forslaget fra utvalget, fremdeles må være et forvaltningsorgan, og ikke et privat rettssubjekt. USS etterlyste videre tiltak for å styrke kommunenes rolle i forvaltningen av statsallmenningene, slik det er forutsatt i mandatet for utvalget. USS fremhevet dessuten i høringsuttalelsen at den nye fjelloven også må gjelde i Nordland og Troms.

På landsmøtet i 2019 vedtok USS en resolusjon om at regjeringen snarest måtte følge opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 837 av 8. juni 2017 om å utrede om fjelloven kan gis samme anvendelse i Nordland og Troms som sør for Nordland grense. USS fulgte opp dette overfor departementet gjennom møter og utredninger, uten at det fikk forrang i saken. USS har de siste årene på ny forsøkt å få departementene til å følge opp statsallmenningslovutvalgets anbefalinger, men dette arbeidet har stanset opp. USS følger saken videre i 2024.

Fjellov-saken til Høyesterett:

Som følge av manglende politisk avklaring om Fjellovens anvendelse i Nordland og Troms, har det vært avholdt møter mellom kommunene og USS om en mulig rettslig avklaring gjennom domstolene.

I 2017 vedtok 11 kommuner i Nordland og Troms å oppnevne fjellstyrer. Landbruks- og matdepartementet sendte som følge av dette brev til samtlige kommuner i Nordland og Troms om at departementet mente at det ikke var anledning til det. Kommunene Beiarn og Bardu vedtok deretter å gå til søksmål mot staten og Statskog med krav om at fjelloven også gjelder i Nordland og Troms. USS har erklært partshjelp til støtte for kommunene.

Staten og Statskog påsto saken avvist fordi staten mener at kommuner ikke har rettslig interesse i å saksøke staten. Etter at tingretten avviste søksmålet, kom Hålogaland lagmannsrett i avgjørelse 7. februar 2022 til at søksmålet fremmes for så vidt gjelder påstanden om at fjellova kommer til anvendelse for opprinnelig statsgrunn i Beiarn og Bardu.

Kjennelsen ble anket til Høyesterett, som besluttet at saken skulle behandles i avdeling. Spørsmålet om kommunene hadde rettslig interesse i søksmålet mot staten ble behandlet i Høyesterett 3. og 4. mai 2023. USS deltok i saken som partshjelper for Beiarn og Bardu kommuner. Høyesterett kom i kjennelse 6. juni 2023 (HR-2023-1044-A) til at kommunene hadde rettslig interesse i saken. Kommunene og USS vant med andre ord saken. De underliggende kravene må behandles i tingretten på vanlig måte.

UNDERUTVALG I USS

Det følger av vedtektene at landsstyret til USS «kan beslutte å nedsette underutvalg som får mandat til å arbeide med særskilte saker». I 2024 har USS hatt to underutvalg.

Mineralkommunene

Mineralkommunene ble etablert som et underutvalg i USS i 2013, og jobber med kommunenes rolle i spørsmål om mineralutvinning.

I Hurdalsplattformen står det at Regjeringen vil «[v]urdere hvordan staten kan sikre at en større del av verdiskapingen i mineralnæringen blir igjen lokalt og nasjonalt». I pressemeldingen i forbindelse med at Regjeringen varslet en ny mineralstrategi, sto det videre at departementet ville «[u]trede hvordan en større del av verdiskapingen i mineralnæringen kan bli igjen lokalt og nasjonalt». Dette skapte forventninger.

USS ble derfor skuffet da regjeringens mineralstrategi kom 21. juni 2023, og det ikke sto noe om inntekter til kommunene. Det sto heller ingen ting om hvilke konkrete tiltak som vil bli iverksatt for å sikre lokal oppslutning eller styrke kommunenes posisjon, rolle, ansvar eller rettigheter i mineralsaker fremover. USS har fulgt opp saken i høringer på Stortinget høsten 2023 og i møte med politisk ledelse i Nærings- og fiskeridepartementet, uten at departementet så langt har signalisert noen planer om å utrede et skatte- og avgiftsregime på mineralnæringen.

Det er et stort behov for mer mineralutvinning om vi skal få til grønn omstilling. For å få det til er det nødvendig med lokal medvirkning og aksept. Kommunenes rolle i spørsmål om mineralutvinning vil derfor være en prioritert sak for USS i 2024. Det er blant annet planlagt et webinar om mineraler før påske.

Hyttekommunene

Hyttekommunene ble etablert som et underutvalg i USS i 2021, og hadde sitt første møte 11. februar 2022. Utvalget har siden oppstarten vært ledet av tidligere ordfører i Sigdal kommune, Tine (Anne Kristine) Normann.

På landsmøtet 2021 ble det vedtatt at USS skulle dele ut en årlig pris til «Beste Bærekraftig Hyttekommune». I 2023 var det Oppdal kommune som stakk av med prisen.

På landsmøtet 2023 lanserte utvalget også en veileder for bærekraftig hytteutbygging. Målgruppen for veilederen er både innbyggere, utbyggere, destinasjonsutviklere, administrativt ansatte og politikere i kommuner som er vertskap for hytter/fritidsboliger/deltidsboliger. Veilederen inneholder en oversikt over temaer som USS anbefaler at kommunene drøfter i sitt planarbeid, og skal være et hjelpemiddel (verktøy) til å lage gode planer ut ifra lokal kunnskap, og hindre konflikt med statlige planer og retningslinjer.

Arbeidet med fritidsboliger reiser mange uavklarte spørsmål i forhold til forvaltning av utmarka. USS tar ikke stilling til omfanget av utbygging i den enkelte kommune, men jobber for å verne om kommunenes rolle som primær planmyndighet, og synliggjøre kommunen rolle og oppgave i å avveie kryssende hensyn, slik at det lokale selvstyret ivaretas i alle spørsmål knyttet til bygging og vern. USS ønsker også å bidra til en mer fakta- og kunnskapsbasert hyttepolitikk.

HØRINGER

Gjennom året inngir USS en rekke uttalelser til saker som angår organisasjonens interesseområde. De senere årene har det blitt praksis for at enkelte av disse inngis også gjennom Naturressurskommunene, enten i tillegg til en uttalelse fra USS eller i stedet for. I en del tilfeller utarbeider også forslag til uttalelser som medlemskommunene kan gjøre bruk av i eventuelle egne uttalelser som kommunene inngir selv.

Nedenfor følger en oversikt over et utvalg av høringsuttalelser som USS har inngitt i 2023, samt relevante uttalelser fra Naturressurskommunene:

HAVVIND: AUKSJONSMODELL M.M FOR SØRLIGE NORDSJØ II OG UTSIRA NORD

Naturressurskommunene inngav 5. januar 2023 høringsuttalelse til Olje- og Energidepartementets høringsnotater om kvalitative kriterier og støtteordning for Utsira Nord, samt prekvalifiseringskriterier og auksjonsmodell for Sørliche Nordsjø II, begge med høringsfrist 6. januar 2023.

I høringsnotatet gir Naturressurskommunene regjeringen honnør for den offensive havvind-satsingen, og slutter seg i all hovedsak til de målsettinger som er beskrevet i de to stortingsmeldingene Meld. St. 11 (2021- 2022) og Meld. St. 36 (2020-2021). Det samme gjelder de to høringsnotatene av 6. desember 2022 om kvalitative kriterier og støtteordning for Utsira Nord og prekvalifiseringskriterier og auksjonsmodell for Sørliche Nordsjø II.

GRUNNRENTESKATT PÅ LANDBASERT VINDKRAFT

USS og Naturressurskommunene støttet LNVKs (Landssammenslutninga av norske vindkraftkommuner) høringsvar på Finansdepartementets forslag om grunnrenteskatt på landbasert vindkraft.

I høringssvaret (8. mars 2023) kreves det at en andel av grunnrenteskatten skal gå direkte til den berørte kommune. Uttalelsen støtter derfor ikke regjeringens forslag om at en andel av grunnrenteskatten skal tilflyte kommunesektoren i form av et økt rammetilskudd, da dette innebærer at kommuner som ikke har vindkraft i sin kommune skal motta inntekter fra produksjon i andre kommuner.

Smøla vindmøllepark. Foto: Bjørn Luell/Statkraft (Flickr, CC-BY-NC-ND 2.0)

ENERGIKOMMISSJONENS NOU 2023: 3 MER AV ALT, RASKERE

Naturressurskommunene inngav 13. april 2023 høringsvar til Olje- og Energidepartementets NOU 2023: 3 – Mer av alt – raskere (Energikommisjonens rapport).

I uttalelsen sluttet Naturressurskommunene seg til Energikommisjonens hovedbudskap om at det er behov for en storstilet satsning på mer fornybar energi med tilhørende infrastruktur, og at det haster. Utover dette fremfører Naturressurskommunene synspunkter på en rekke av temaene som utredningen reiser.

REGJERINGENS MINERALSTRATEGI

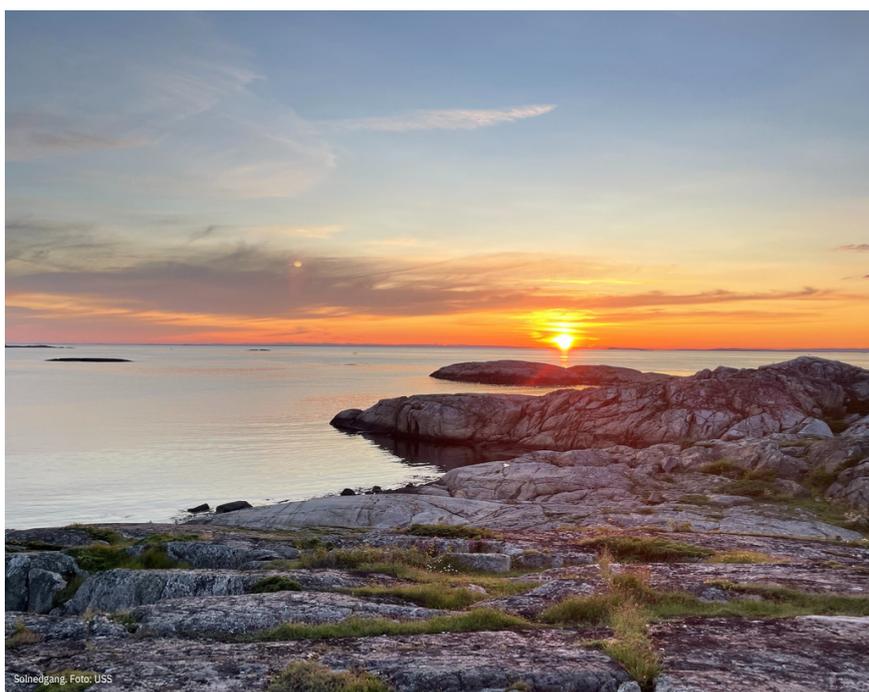
USS og Mineralkommunene sendte 29. august brev til Nærings- og fiskeridepartementet med omfattende redegjørelser for organisasjonens syn på regjeringens oppdaterte mineralstrategi, som ble lansert 21. juni.

Brevet uttrykker skuffelse over at regjeringen overser kommunene, og fremholder at en overføring av mer myndighet til Direktoratet for Mineralforvaltning, på kommunenes bekostning, vil være svært uheldig. I tillegg påpekes det at det er avgjørende for lokal aksept for mineralutvinningsprosjekter å få på plass konsesjons- og skatteregler som innebærer at en del av verdiskapningen blir igjen i de berørte lokalsamfunnene

KLIMAUTVALGETS RAPPORT NOU 2023: 25 OMSTILLING TIL LAVUTSLIPP – VEIVALG FOR KLIMAPOLITIKKEN MOT 2050

Sammen med LVK og LNVK inngav USS 12. desember 2023 uttalelse til Klimautvalgets rapport NOU 2023: 25 – Omstilling til lavutslipp – veivalg for klimapolitikken mot 2050.

I uttalelsen etterlyser organisasjonene særlig kost-nyttevurdering av hvilke klimaeffekter et gitt tiltak vil ha, og kritiserer at utredningen er fri for proporsjonalitetsvurderinger. Det tas til orde for at slike vurderinger vil synliggjøre på en bedre måte hvilken samfunnskostnad som må aksepteres for ulike tiltaks klimaeffekt.

AKTUELLE MØTER

LANDSMØTE 13.-14. APRIL 2023

Landsmøtet i USS 2023 ble avholdt 13.-14. april på Hell i Stjørdal. 135 representanter fra medlemskommunene deltok.

På programmet stod bl.a innlegg om regjeringens politikk i utmarkssaker v/statssekretær i KLD Kjersti Bjørnstad, innlegg om generalistkommuneutvalgets utredning (NOU 2023: 9), USS' hyttestrategi, kåring av beste bærekraftige hyttekommune, innlegg om rovvilt, villrein, arealpolitikk og mye mer. Landsmøtet ble avsluttet med en samtale mellom USS-leder Hanne A. Velure og statssekretær i KDD Ole Gustav Narud om kommunenes rolle for og i distriktsutvikling.

På landsmøtet vedtok USS også følgende resolusjon:

Landsmøtets resolusjon 2023

135 delegater fra USS medlemskommuner vedtok følgende uttale:

1. Naturavtalen inngått av en rekke land 19. desember 2022 i Montreal, stiller strenge krav til økt arealvern og restaurering av ødelagt natur. Innen 2030 skal 30 prosent av alt land og 30 prosent av havområdene være underlagt vern, og 30 prosent av ødelagt natur skal restaureres. Uten kommunene som aktive medspillere vil det ikke være mulig å nå de vedtatte målene. Med halvparten av alt landareal beliggende i USS 102 medlemskommuner, bør USS delta direkte i de oppfølgingsprosesser regjeringen har igangsatt i samarbeid med KS.

Landsmøtet i USS takker derfor ja til KLDs invitasjon om slik deltakelse og ser fram til arbeidet. Landsmøtet ser med bekymring på den økte sektoriseringen i statsforvaltningen. Den kommer også til uttrykk i klimaavtalen og naturavtalen, hvor ambisiøse og knapt forenlige mål knytter seg til sektorer, og ikke til en samlet samfunnsutvikling. Landsmøtet viser til at like viktig som å ta vare på naturmangfoldet er det å ta vare på lokalsamfunn, og deres sosiale og økonomiske utvikling. Dette perspektivet må også tas inn i prosessene med naturavtalen.

2. Villrein. Regjeringen har i regi av statsforvalterne igangsatt regionale prosesser med utarbeiding av tiltaksplaner i seks definerte villreinområder med uakseptabel status for villreinen. De aktuelle villreinområdene er hovedsakelig beliggende i USS-medlemskommuner. Regjeringen har allerede varslet nye restriksjoner av hensyn til villreinen, som åpenbart vil gripe inn i den kommunale arealplanmyndigheten. En rekke medlemskommuner har uttrykt misnøye med manglende involvering av berørte kommuner fra statsforvalteren.

Landsmøtet ber klimaministeren sørge for at interesserte kommuner blir tettere involvert i pågående prosesser, blant annet i forbindelse med utarbeidingen av forslag til tiltaksplaner.

3. Energikommisjonen har i sin rapport NOU 2023:3 klare og sterke anbefalinger om økt fornybar kraftproduksjon, økt nettutbygging, økt energieffektivisering – og med budskap om at alt haster. Kommisjonen understreker gjentatte ganger at det største hinderet for å få gjennomført de strengt nødvendige utbyggingsprosjektene i tide, er mangel på tilslutning fra berørte kommuner. Både i kap. 1.9 og kap. 10.4.6 fremmer kommisjonen flere konkrete forslag til skatte- og konsesjonsregime for vindkraft på land og for økt vannkraftutbygging, som skal gi vertskommunene nødvendige insentiver til å gi sin tilslutning til ytterligere inngrep i deres natur.

Landsmøtet ber regjeringen så snart som mulig gjennomføre de endringer i skatte- og konsesjonsregimene som kommisjonen sterkt anbefaler. Som vår vannkraftshistorie har vist, kan fornybarpolitikken - og dermed det grønne skiftet - bare gjennomføres i samarbeid med og med tilslutning fra berørte kommuner. Når kommunene blir bedt om å avstå sine naturressurser til storsamfunnet, har de en legitim rett til å beholde en andel av verdiskapingen fra deres naturverdier, som også Energikommisjonen understreker.

4. Mineraler. Det lokale selvstyret er avgjørende viktig for det grønne skiftet. USS mener at kommunenes myndighet som den primære arealforvalter også i saker om mineralutvinningstiltak må videreføres. Den foreslåtte rekkefølgebestemmelsen bør innføres. Landsmøtet krever at det lovfestes en rett for kommuner til kostnadsdekning for å sikre kompetanse og kapasitet etter modell fra vassdragsreguleringsloven § 13. Kommunene bør på samme måte som for vannkraft og vindkraft ha krav på en andel av verdiskapingen og en kompensasjon for de naturverdier som kommunene avstår til storsamfunnet.
5. Rovvilt. Regjeringen må følge opp Hurdalsplattformen og Stortingets vedtatte rovviltpolitikk I regjeringserklæringen fremgår det at «det skal føres en mer restriktiv rovdyrpolitikk», og at de regionale rovviltneemndenes rolle skal styrkes ved at det «skal legges avgjørende vekt på nemndenes avgjørelser». Videre fremgår det at bestandsmålene skal følges opp, og at kvoter for lisensfelling skal tas ut i samsvar med vedtak – herunder gjennom mer effektiv lisensjakt på jerv, og at det skal gjennomføres bedre og sikrere telling av rovvilt.

Regjeringen har nylig varslet at den har igangsatt et arbeid med å utrede en reduksjon av gjeldende bestandsmål for ulv og bjørn. USS har store forventninger til dette arbeidet

- Landsmøtet forventer at Regjeringen følger opp regjeringsplattformen om rovdyrpolitikk.
- Landsmøtet ber Regjeringen etablere et regime for forvaltning av ørn.
- Landsmøtet mener at dagens praksis når det gjelder tidspunkt for vedtak om lisensfelling av rovvilt er uholdbar. De siste års stansing av lisensfelling av ulv underbygger dette. Det er nødvendig med tidligere vedtak slik at forsøk på trenering i domstolene ikke medfører at forvaltningsordningen uthules.
- Landsmøtet forventer videre at Regjeringen sørger for en raskere behandling av saker om skadefelling og ekstraordinære uttak av rovvilt.

Kommunene opplever en overstyring av lokale myndigheter, spesielt i arealsaker. USS er utålmodige på kommunenes vegne, og ber om at styringssignalene fra Hurdalsplattformen medfører reelle endringer i praktisk politikk!

USS landsmøte 2023. Foto: USS

TIL USS LANDSMØTEFEST 13.04.2023

Mel.: "Flickorna i Småland"

Vi samlet er til fest i Stjørdal, landsmøte i USS
vi nerder nesten blir på utmarkspolitik og juss;
når rovdyr, skuterkjøring, hytter, vern av fjell og fjord
det drøftes vidt og bredt for bærekraft av Moder Jord,
Når Stein Erik snakker munnen tørr om Castberg, ulv og skatt,
og Caroline Duracell, hun jobber dag og natt
Stolte USS'er er vi alle, røde, gule, grønne, blå
for utmarksfellesskap gir kraft, det kan du stole på!

Det var i nitten-nitti-seks at USS ble etablert,
lokaldemokrati og råderett var litt parkert,
men førti staute ordførere valgte å stå opp,
"vi revdiltere ikkje er, vi samler oss i tropp"
Sammen juss og politikk er sterke og kan flytte fjell,
i utmarkspolitikken USS får flere ting på stell
snart i hundre er vi, fyller nesten halve Norges land
at USS er topp for bygd og by, det skjønn alle kan.

Når tellinga av ulv og jerv og gaupe, bjørn og ørn,
syns ute av kontroll, da USS trer til og tar en tørn
vi land og rike reiser rundt, på møter stiller opp
og SNO og Rovdata syn's selvsagt vi er topp!
Og når noen sier hyttebygging det er noe herk
vi KDD besøker - politikk og embetsverk,
ingen slipper unna hva de lovet har i øst og vest
den som har skoen på, vet hvor den trykker allermost!

Om alle gode ord om USS sku' med i denne sang,
da tror vi nok at den for stemmen kunne bli for lang.
så derfor nå vi reiser oss og hever høyt vårt glass ,
en skål for konge, fedreland og USS er på sin plass!
Lenge-lenge leve USS, HIPP-HIPP-HIPP-HIPP-HURRA og SKÅL,
nå alle her skal hjelpe å få festen her i mål,
Stolte USS'er er vi alle, røde, gule, grønne, blå
for utmarksfellesskap gir kraft, det kan du stole på!

Landsstyret

LANDSSTYRETS SOMMERMØTE I SOKNDAL KOMMUNE, ROGALAND

I slutten av august 2023 ønsket ordfører i Sokndal, Jonas Andersen Sayed, landsstyret velkommen til sommermøte på Sogndalstrand kulturhotell. På sommermøtet sto blant annet fornybarutbygging og spenningsforholdet mellom klima og natur, bruk og vern på agendaen. På turen besøkte landsstyret blant annet Titania (mineralutvinning) og Tellenes vindpark. Landsstyret fikk også innblikk i lokalt næringsliv i dag, og kulturhistorien i Dalane og Jøssingfjord, med omvisning i Jøssingfjord Vitenmuseum og foredrag om Dalanes unike geologi og regionens flerårige bergverksdrift. Det ble også anledning til å ta den vakre kommunen bedre i øyesyn både til lands (med busstur og lunsj i den gamle Jøssingfjord-tunnelen), og til havs med båttur til Nesvåg.

Landsstyret på sommermøte i Sokndal kommune. Foto: USS

VIKTIGE SAMARBEIDSPARTNERE

NATURRESSURSKOMMUNENE

Flere kommuner enn USS medlemskommuner har store naturverdier som viktig grunnlag for sin økonomi og sitt næringsliv. Det rettslige og politiske rammeverket rundt naturressursforvaltningen er en felles utfordring for disse, og av den grunn ble Naturressurskommunene i 2019 etablert som et nettverk for ulike kommuneorganisasjoner med naturressursforvaltning som oppgave.

Om lag 230 kommuner med vannkraft, vindkraft, ilandføringsanlegg og større industrianlegg jobbet aktivt i 2023 sammen med USS for å fremme naturressurskommunenes interesser, blant annet med deltakelse under budsjettøringene på Stortinget, tett kontakt med KS og med Fornybar Norge og med felles innspill i aktuelle saker.

Inntektssystemet for kommunene ble gjenstand for ny behandling i det såkalte Inntektssystemutvalget. I sin utredning NOU 2022:10 anbefalte utvalget økt inntektsutjevning fordi inntektsforskjellene i kommune- Norge var større enn utvalget fant forsvarlig ut fra hensynet til at alle kommuner skal kunne tilby sine innbyggere et likeverdig tjenestetilbud. Utvalget foreslo ulike måter å utjevne kommunale inntekter på, blant annet gjennom en egen utjevningsordning for utvalgte eiendomsskatteinntekter og såkalte kraftinntekter.

Gjennom Naturressurskommunene protesterte også USS mot forslaget om en egen utjevningsordning for utvalgte eiendomsskatteinntekter og såkalte kraftinntekter, og påpekte at det vil kunne undergrave den nødvendige lokale oppslutning om nye naturinngrep. Det ble likevel uttrykt forståelse for behovet for økt inntektsutjevning mellom skattesterke og skattesvake kommuner, under henvisning til at den offentlige økonomien i kommunene i for stor grad synes avhengig av innbyggernes privatøkonomi og dermed skatteevne.

SAMARBEIDET MED KS

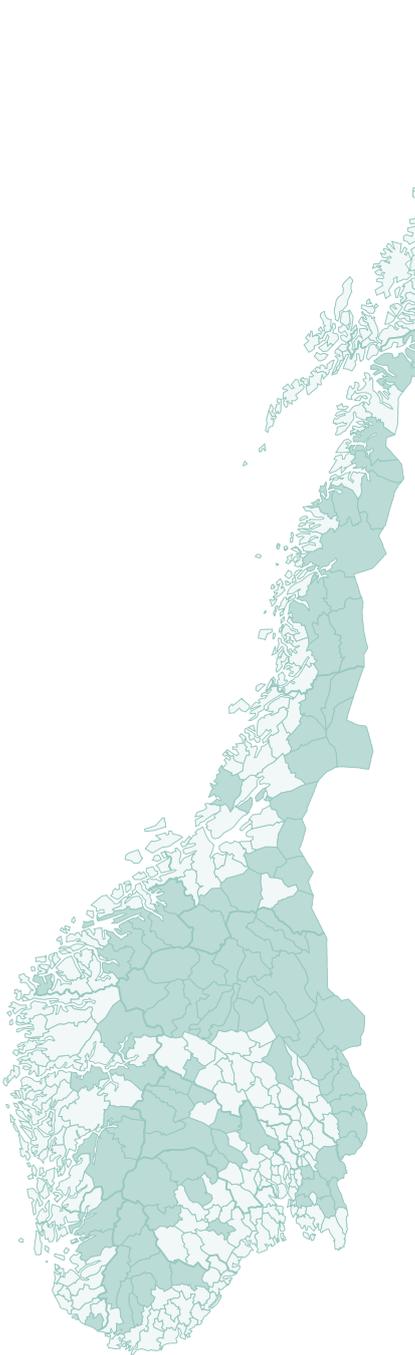
Alle medlemskommuner i USS er også medlemmer av KS- Kommunesektorens organisasjon. Men mens KS ivaretar kommunenes interesser innenfor alle kommunale og fylkeskommunale oppgaver, har USS og Naturressurskommunene konsentrert sitt arbeid for kommuner med direkte og sterke interesser i naturressursforvaltningen.

Med den økte interessen rundt klima og naturressursforvaltningen og de mange offentlige utredningene, var samarbeidet mellom USS og KS om mulig enda tettere i 2023. Som alle andre interesseorganisasjoner er det også for USS viktig å samle forståelse og oppslutning fra andre miljøer om aktuelle saker. Grunnsteinen i USS sitt arbeid – lokal råderett over egne ressurser – er fundamental for et levende lokaldemokrati, også på andre saksområder. Av den grunn har USS sammen med «likesinnede» etablert en felles overbygning for kommuneorganisasjoner med oppgave å forvalte egne naturressurser til beste for sine lokalsamfunn.

Gjennom paraplyorganisasjonen Naturressurskommunene fremmer kommuner med store energiresurser, industrivirksomhet og verdifulle utmarksområder i fellesskap sine syn på hvorledes den lokale råderetten best kan ivaretas, både overfor næringsliv, statlige og fylkeskommunale forvaltningsorganer og andre interesseorganisasjoner.

FORNYBAR NORGE

Kraftbransjens interesseorganisasjon, Fornybar Norge, ivaretar både vannkraft- og vindkraftprodusentenes interesser. Det er bred politisk enighet om nødvendigheten av en kraftig satsing på mer fornybar energi, både i form av vannkraft og landbasert vindkraft, og de utbyggingsmuligheter som foreligger er for en stor del i medlemskommunene i USS. Særlig gjennom nettverket Naturressurskommunene deltok USS også i 2023 i flere drøftingsmøter med Fornybar Norge.

ORGANISASJONSSAKER

INFORMASJONSVIRKSOMHET

Det meste av USS sin informasjonsvirksomhet – både eksternt og overfor medlemskommunene – skjer på våre hjemmesider: www.utmark.no. På hjemmesidene oppdateres faglige artikler om USS-relevante tema, hvorav deler av fagartiklene er forbeholdt USS sine medlemskommuner på egne medlemsider.

Det ble i 2023 publisert 43 USS-nytt om aktuelle nyheter og temaer. På hjemmesidene har også USS en nyhetsside som formidler dagens aktuelle mediasaker som berører forvaltning av utmarksressurser. USS-nytt og annen informasjon om aktuelle saker blir også publisert på vår Facebook profil.

MEDLEMSKOMMUNENE

Det bærende grunnlaget for USS sin virksomhet og gjennomslagskraft er medlemskommunene. Organisasjonens mulighet for å nå frem i aktuelle saker avhenger av en bred oppslutning fra kommuner med berørte utmarksområder.

Organisasjonen har hatt følgende medlemmer i 2023:

Agder	Bygland, Bykle, Kvinesdal, Sirdal, Valle, Åmli, Åseral
Innlandet	Alvdal, Dovre, Eidskog, Elverum, Engerdal, Folldal, Grue, Lesja, Lom, Nord-Fron, Os, Rendalen, Ringeby, Ringsaker, Sel, Skjåk, Stor-Elvdal, Sør-Fron, Tolga, Trysil, Tynset, Vestre Slidre, Vågå, Våler i Solør, Åmot, Åsnes
Møre og Romsdal	Fjord, Molde, Rauma, Sunndal, Vanylven
Nordland	Beiarn, Fauske, Gildeskål, Grane, Hamarøy, Hattfjelldal, Hemnes, Narvik, Rana, Saltdal, Sørfold, Vefsn
Rogaland	Hjelmeland, Sokndal, Suldal
Troms og Finnmark	Bardu, Hammerfest, Kárásjohka Karasjok, Kautokeino, Målselv, Nordkapp, Sør-Varanger
Trøndelag	Grong, Inderøy, Lierne, Meråker, Namsskogan, Oppdal, Rennebu, Røros, Røyrvik, Selbu, Snåsa, Tydal, Verdal, Åfjord
Vestfold og Telemark	Hjartdal, Nome, Tinn, Tokke, Vinje
Vestland	Eidfjord, Luster, Lærdal, Ullensvang, Ulvik, Vik
Viken	Aurskog-Høland, Enebakk, Flå, Gol, Hemsedal, Hol, Indre Østfold, Marker, Nøre og Uvdal, Rakkestad, Ringerike, Rollag, Sigdal, Våler i Østfold, Ål

LANDSMØTET

I april 2023 ble USS landsmøte arrangert i Stjørdal, Trondheim. Det var ca. 130 deltakere hvor 69 medlemskommuner var representert.

LANDSSTYRET

Landsstyret har følgende sammensetning etter valget på jubileumslandsmøtet:

Leder	Hanne Alstrup Velure	92 43 21 00	Hanne.velure@utmark.no
Agder	Ordfører Steinar Kyrvestad, Valle	90 10 19 46	Steinar.kyrvestad@valle.kommune.no
	Ordfører Inger Lise Lund Stulien, Åseral	45 90 66 31	Inger.lise.lund.stulien@aseral.kommune.no
	Ordfører Sigbjørn Fossdal, Bygland (1. vara)	91 54 78 15	Sigbjorn.fossdal@bygland.kommune.no
	Ordfører Jonny Liland, Sirdal (2. vara)	38 37 90 12	Jonny.liland@sirdal.kommune.no
	Ordfører Jon Rolf Næss, Bykle (3. vara)	92 83 45 67	Jon.rolf.naess@bykle.kommune.no
Innlandet	Ordfører Linda Døsen, Rendalen	45 63 39 27	linda.dosen@rendalen.kommune.no
	Fsk.medlem Lars Kvissel, Vestre Slidre	95 13 29 10	Lars.kvissel@vestreslidre.kommune.no
	Varaordfører Kristin Teigen, Ringebu (1. vara)	90 67 42 43	Kristin.teigen@ringebu.kommune.no
	Fsk.medlem Espen Fjeldbu, Eidskog (2. vara)	62 83 70 00	Espen.fjeldbu@folkevalgt.eidskog.no
	Fsk.medlem Berit Haveråen, Eidskog (3. vara)	90 88 51 37	berithaveraen@hotmail.com
Møre og Romsdal	Fsk.medlem Torbjørn Rødstøl, Rauma	92 80 49 72	roedstol@online.no
	Ordfører Lena Landsverk Sande, Vanylven	45 22 71 68	Lena.landsverk.sande@vanylven.kommune.no
	Ordfører Yvonne Wold, Rauma (1. vara)	90 81 27 20	yvonne.wold@rauma.kommune.no
	Ordfører Eva Hove, Fjord (2. vara)	41 86 78 01	Eva.hove@fjord.kommune.no
	Fsk.medlem Per Magnus Berdal, Fjord (3. vara)	70 25 7510	berdalga@online.no
Nordland	Ordfører Rune Berg, Saltdal	99 46 20 57	Rune.berg@saltdal.kommune.no
	Ordfører Ellen Schjølberg	41 59 64 90	Ellen.schjolberg@grane.kommune.no
	Ordfører Bjørn Pedersen, Gildeskål (1. vara)	97 07 40 94	ordforer@gildeskal.kommune.no
	Kst.medlem Tone M Røreng, Vefsn (2. vara)	95 48 32 18	tone.roreng@gmail.com
	Ordfører Harald Lie, Hattfjelldal (3. vara)	97 51 09 56	harald.lie@hattfjelldal.kommune.no
Rogaland	Ordfører Jonas Andersen Sayed, Sokndal	46 96 15 90	jsa@sokndal.kommune.no
	Ordfører Anita Husøy Riskedal, Hjelmeland	95 05 87 19	anita.husoy.riskedal@hjelmeland.kommune.no
	Fsk.medlem Øyvind Tveitane Lovra, Suldal (1. vara)	91 81 54 89	oyvind.lovra.tveitane@suldal.kommune.no
	Torbjørn Indrebø, Suldal (2. vara)	92 84 86 58	tor.indre@haugnett.no
	Silje Sværen, Hjelmeland (3. vara)	95 06 26 07	silje.svaren@hjelmeland.kommune.no
Troms og Finnmark	Varaordfører John Nystad, Karasjok	920 79 730	John.nystad@karasjok.kommune.no
	Varaordfører Elin Mathisen, Sør-Varanger	906 98 485	emh@svk.no
	Varaordf. Tor Mikkola, Nordkapp (1. vara)	971 30 883	tor.harald.mikkola@politiker.nordkapp.kommune.no
	Varaordfører Martin Nymo, Målselv (2. vara)	90 10 39 98	martin.nymo@aleris.no
Trøndelag	Ordfører Isak Busch, Røros	452 07 674	isak.busch@roros.kommune.no
	Ordfører Borgny Grande, Grong	959 37 094	borgny.grande@grong.kommune.no
	Varaordfører Elisabeth Hals, Oppdal (1. vara)	900 74 092	elisabeth.hals@oppdal.kommune.no
	Ordfører Reidar Rødli, Lierne (2. vara)	909 22 912	reidar.rodli@lierne.kommune.no
	Fsk. medlem Trude Hoff, Inderøy (3. vara)	415 21 900	trudhof@online.no

Vestfold og Telemark	Fsk. medlem Hans Kristian Lahus, Nome	959 45 507	hans.kristian@teamtelemark.no
	Fsk. medlem Liv Sigrun Nykos Midtun, Vinje	901 22 738	lsnm.sp@vinje.kommune.no
	Varaordfører Benedikte Nes, Tokke (1. vara)	934 39 712	benedikte.nes@tokke.kommune.no
	Ordfører Linda Torstensen, Nome (2. vara)	957 58 959	linda.therese.thorstensen@nav.no
	Nils Olav Hovde, Hjartdal (3. vara)	991 14 444	nils.olav.hovde@hjartdal.kommune.no
Vestland	Ordfører Audun Moe, Lærdal	992 05 006	audun.mo@laerdal.kommune.no
	Fsk. medlem Anne Lise Bleie, Eidfjord	950 83 433	anne.lb@live.no
	Varaordfører Jens Olav Holven, Ulvik (1. vara)	936 10 913	jens.o.holven@ulvik.kommune.no
	Fsk.medl. Marianne Bugge, Luster (2. vara)	915 32 784	mannemi73@gmail.com
	politiker Mariann Nordstoga Berge, Ullensvang (3. vara)		
Viken	Fsk. medlem Tor Egil Buøen, Flå	911 99 637	Tor.egil.buoen@flaa.kommune.no
	Varaordf. Kathrine Hestø Hansen, Indre Østfold	412 96 895	kathrine.hansen@politiker.iok.no
	Ordfører Tine Normann, Sigdal (1. vara)	917 66 187	tine.norman@sigdal.kommune.no
	Varaordfører Tonje A. Olsen, Enebakk (2. vara)	950 67 994	olsen.tonjeanderson@gmail.com
	Ordfører Kirsten Orebråten, Ringerike (3. vara)	911 72 300	kristin.orebraten@ringerike.kommune.no

Vi takker avtroppende medlemmer:

Kari Vaage Gjuvsland, Suldal

Rikke Håkstad, Bardu

Steinar Bergsland, Tinn

Bjørg Tveito Lundefaret, Nome

Kari Anita Furunes, Meråker

Ole Morten Balstad, Selbu

Ivar Kvalen, Luster

Eirin Sandstå Kvale, Eidfjord

ARBEIDSUTVALGET

Arbeidsutvalget har hatt følgende sammensetning:

Leder Hanne Alstrup Velure

Linda Døsen Stubbsveen, Rendalen

Innlandet

Isak Busch, Røros

Trøndelag

Jonas Andersen Sayed, Sokndal

Rogaland

Lena Landsverk Sande, Vanylven

Møre og Romsdal

VALGKOMITÉ

Hans Petter Thorbjørnsen, Ulvik (valgt for tre år i 2022)

Erik Unaas, Indre Østfold (valgt for tre år i 2021)

Kari Anita Furunes, Meråker (valgt for tre år i 2023)

Vi takker avtroppende medlem:

Terje Wikstrøm, Hammerfest

MINERALKOMMUNENE

Mineralkommunene ble reetablert som et underutvalg i USS i 2020, og består av følgende medlemmer:

Jonas Andersen Sayed, ordfører i Sokndal/leder Mineralkommunene	Rogaland
Hans Kristian Lahus, formannskapsmedlem i Nome kommune	Vestfold og Telemark
Ronny Borge, varaordfører i Fauske kommune	Nordland
Lena Landsverk Sande, ordfører i Vanylven kommune	Møre og Romsdal
Hanne Alstrup Velure, leder USS	

HYTTEKOMMUNENE

Hyttekommunene ble etablert som et nytt underutvalg i USS i 2021. Hyttekommunene består av følgende medlemmer:

Tine Normann, ordfører i Sigdal kommune, leder	Viken
Steinar Kyrvestad, ordfører i Valle kommune	Agder
Geir Arild Espnes, ordfører i Oppdal kommune	Trøndelag
Bengt Halvard Odden, ordfører i Hjartdal kommune	Vestfold og Telemark
Hanne Alstrup Velure, leder USS	

SEKRETARIATET

USS sekretariat har fra stiftelsen ligget til advokatene Caroline Lund og Stein Erik Stinessen. De to advokatene er partnere i Advokatfirmaet Lund & Co DA.

Advokatfirmaet Lund & Co DA – www.lundogco.no – er et privatpraktiserende advokatfirma som har spesialisert seg på blant annet energi, miljø og naturressursrett, fast eiendoms rettsforhold, og forvaltningsrett.

Lund & Co DA har for tiden 34 medarbeidere, og flere av firmaets advokater og advokatfullmektiger bistår i arbeidet for USS. I 2023 har sekretariats arbeidet i hovedsak vært utført av advokatene Stein Erik Stinessen, Caroline Lund, Chirsti Erichsen Hurlen og Espen A. Volden. Den daglige medlemskontakten har vært ivaretatt av administrasjonen ved Marte Enger og Line Kubon.

RESULTATREGNSKAP pr. 31.12.

	Note	2023	2022
DRIFTSINTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Driftsinntekter			
Inntekter	1	4 848 000	4 455 000
Annen driftsinntekt		427 201)	500 707
Sum driftsinntekter		5 275 201	4 955 706
Driftskostnader			
Lønnskostnad	2	550 574	578 342
Avskrivning på varige driftsmidler	3	41 964	36 222
Annen driftskostnad	2,4	4 268 215	4 585 469
Sum driftskostnader		4 860 753	5 200 033
DRIFTSRESULTAT		414 449	-244 327
FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Finansinntekter			
Annen renteinntekt		64	18
Sum finansinntekter		64	18
Finanskostnader			
Annen rentekostnad		0	194
Sum finanskostnader		0	194
NETTO FINANSPOSTER		64	-176
ORDINÆRT RESULTAT		414 513	-244 503
ÅRSRESULTAT		414 513	-244 503
OVERFØRINGER OG DISPONERINGER			
Overføringer annen egenkapital	5	414 513	-244 503
SUM OVERFØRINGER OG DISPONERINGER		414 513	-244 503

BALANSE pr. 31.12.

	Note	2023	2022
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Immaterielle eiendeler			
Konsesjoner, patenter, lisenser o.l.	3	80 586	113 946
Sum immaterielle eiendeler		80 586	113 946
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.	3	14 332	22 936
Sum varige driftsmidler		14 332	22 936
SUM ANLEGGSMIDLER		94 918	136 882
OMLØPSMIDLER			
Filmprosjekt			
Fordringer			
Kundefordringer		0	46 500
Andre fordringer	6	68 278	169 572
Sum fordringer		68 278	216 072
Bankinnskudd, kontanter o.l.	7	829 474	230 362
SUM OMLØPSMIDLER		897 752	446 434
SUM EIENDELER		992 670	583 316
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	5	649 936	235 450
Sum opptjent egenkapital		649 936	235 450
SUM EGENKAPITAL		649 936	235 450
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		328 435	326 715
Skyldig offentlige avgifter		14 272	21 151
SUM KORTSIKTIG GJELD		342 708	347 866
SUM GJELD		342 708	347 866
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		992 670	583 316

NOTE 5 - EGENKAPITAL

	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Pr 31.12.2022	235 450	235 450
Årets resultat	414 513	414 513
Pr 31.12.2023	649 963	649 963

NOTE 6 - ANDRE FORDRINGER

	2023	2022
Andre kortsiktige fordringer	0	39 570
Andre forskuddbetalte kostnader	0	3 691
Oppgjørskonto merverdiavgift	68 278	126 311
Sum Andre fordringer	68 278	169 572

NOTE 7 - BANKINNSKUDD, KONTANTER O.L.

Innestående midler på skattetrekkkonto (bundne midler) er på kr. 18 092.

REVISJONSBERETNING

PKF ReVisjon AS
Sandakerveien 114A
0484 Oslo

+47 22 78 28 00
post@pkf.no
pkf.no

Org./revisornr. 983 773 370
Medlem av Den norske Revisorforening

Til landsmøte i
Utmarkskommunenes Sammenslutning

UAVHENGIG REVISORS BERETNING FOR 2023

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Utmarkskommunenes Sammenslutning som viser et overskudd på kr 414 513. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper. Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettvise bilde av sammenslutningens finansielle stilling per 31. desember 2023, og av dets resultat for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av sammenslutningen slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret (ledelsen) er ansvarlige for øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter årsmeldingen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til sammenslutningens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar, på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 22. mars 2024

PKF ReVisjon AS

Rolf Arentz-Hansen
statsautorisert revisor

BUDSJETT

	Budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 2023
DRIFTSINNEKTER			
Inntekter	5 660 280	5 391 000	5 275 201
Sum driftsinntekter	5 660 280	5 391 000	5 275 201
DRIFTSKOSTNADER			
Lønnskostnad	595 000	595 000	550 574
Annen driftskostnad	4 863 200	4 627 000	4 310 179
Sum driftskostnader	5 458 200	5 222 000	4 860 753
DRIFTSRESULTAT	202 080	169 000	414 449
FINANSINNEKTER OG -KOSTNADER			
Finansinntekter	100	100	64
Finanskostnader			
Sum finansposter	100	100	64
RESULTAT	202 180	169 100	414 513

Hovedbya. Foto: Linnea Sandbakk, Unsplash.

«Utmarkskommunenes Sammenslutning skal arbeide for å fremme medlemskommunenes interesser i utmarksspørsmål av enhver karakter. Utmarkskommunenes Sammenslutning skal søke å styrke det lokale selvstyret i saker om forvaltning av utmark og bedre samspillet mellom hensynet til natur- og miljøvern og lokal næringsutvikling. Utmarkskommunenes Sammenslutnings arbeid skal skje innenfor de rammer en bærekraftig utvikling og livskraftige lokalsamfunn tilsier.»

UTMARKSKOMMUNENES
SAMMENSLUTNING
USS